

enim juris articulis filiis familiis milites non absimiles videntur hominibus, qui sui juris sunt: & ex presumptione ¹ omnis miles ² non creditur in aliud quicquam pecuniam accipere & expendere, nisi in causas castrorum. Dat. 12. Kal. August. LAMPADIO & ORESTE VV. CC. CONSS. 530.

TIT. XXIX.

AD SENATUSCONSULTUM VELLEJANUM ³.

De solvente pro alio.

1. Imp. ANTONINUS A. Lucilla.

Mulieribus [quidem,] qua alienam obligationem fuscipunt, vel in se transfrunt, si id contrahentes ⁴ non ignorent, Senatusconsulto subvenitur: Sed si pro aliis, cum obligata non esset, pecuniam exolverint ⁵: intercessione cessante, repetitio nulla est. PP. Non. DEC. GENTIANO & BASSO CONSS. 212.

De Principaliter debitrice.

2. Idem A. Neptianæ.

Frustra ⁶ Senatusconsulti exceptione, quod ⁷ d^e intercessionibus foeminarum factum est, uti tentati: quoniam principaliter ⁸ ipsa debitrax fuisti: ejus enim Senatusconsulti exceptio tunc mulieri datu, cum principali debitor ipso nihil debet, sed pro alio debitore apud creditorem ejus intercessit. Sin autem pro creditore suo aliis se obligaverit, vel ab eo se, vel debitorum sum delegari pessa est; hujus Senatusconsulti auxilium non habet. PP. Non. OCTOB. PTO & PONTIANO CONSS. 239.

De matre intercedente pro filio.

3. Idem A. Servato.

Si ⁹ cum ipse multiam pecuniam acciperes, mater ¹⁰ tua contra amplissimi ordinis consultum, fidem suam interpoluit: exceptione le tueri potest. PP. 3. Idib. Aug. ANTONINUS A. IV. & BALBINO CONSS. 214.

De obligatione, vel solutione pro alio.

4. Imp. ALEXANDER A. Alexandra.

Senatusconsultum locum habet; sive eam obligationem, que in alterius persona constituit, mulier in se transfrunt ¹¹, vel participavit; sive, cum aliis pecuniam acciperet, ipsa se ab initio ream constituit: quod in rerum earum [habitibus] pro alio obligationibus admisum est. Sed si ¹² praedicta tu annis major viginquinque vendidisti ¹³, & pro ¹⁴ matito pecuniam solvisti ¹⁵; deficit ¹⁶ auxilium Senatusconsulti. PP. 6. Kaland. Januar. MAXIMO II. & EMIANO CONSS. 224.

De marito res uxoris oppignorante.

5. Idem A. Popilia.

Si sine voluntate tua res tua a marito tuo pignori data sunt, non tenentur. Quod si consenseristi ¹⁷ obligationi, sciente ¹⁸ credite: auxilio Senatusconsulti uti potes. Quod si patientiam ¹⁹ præstasti, [ut] qua si res manus obligaret, decipere ²⁰ volunti mutuanum pecuniam dantem, & ideo tibi non succurretur Senatusconsulto; quo insumitatu, non ²¹ calliditatem mulierum consultum est. Dat. 15. Kaland. Julii, JULIANO II. & CRISPINO CONSS. 225.

De matre, que tutoribus filiorum promisit indemnitatem.

6. Idem A. Torquato.

Si mater, cum filiorum patrimonium gereret, tutoribus ²² eorum ²³ securitatem promiserit, & fidejussore præfitteret, vel pignora debet: quoniam quodammodo suum ²⁴ negotium gessisse videtur, Senatusconsulti auxilio, neque ipsa ²⁴, neque fidejussor ab ea præstasti, neque res ejus pignorata, adjuvantur. §. 1. Sin autem tutele te excusare volenter, ipsa ²⁵ se interpoluit ²⁶ indemnitatem ei proponentes, auxilio Senatusconsulti uti minime.

to. I. ult. 3. de testam. militi. 1. Non absimili presumptio est in 1. 22. 3. ad SC. Vellejan. 2. Hinc colliguntur. Maritum præsumi mutuum accipere in rem, utilitatem, commodum & agendum societas seu communio. Molinæus de usur. quæst. 38. num. 291. 292.

3. 16. D. 1. & 2. Paul. sentent. 11. & 1. Harmen. 13. Oldendorp. cap. 48. de except. Papon. 12. Arref. 5. Moribus Gallicis, mulier potest pro marito mutuum accipere, vel aliter se obligare, cum ejus autoritate, etiam heredita sua aliquam hypothecare subdere. Num inde Vellejanum in Gallia defensione ²⁷ diversi. Molinæus negat: sed id in Gallia receptum ideo esse, quod inter virum & uxorem plenaria omnium bonorum communio sit. Hinc præsumi maritum obligari, & mutuum accipere in communis societas augmentum. Aliud forte, si inter eos communis pacta quidam matrimonialis, vel dotibus non fuerit, vel si pro viro non succurrerit, sed in rem mariti corrumne qui marito sunt coniuncti, vel in alio profutura, Vellejanum etiam non juvatur, si mutuum maritus accipere pro necessitate & similibus. Et id Vellejanum retinere servarique in Gallia Molin. confer. quem vid. 11. de de usur. quæst. 38. num. 292. 2. Arref. 9. num. 4. Goth. De Exceptionibus Senat. Vellejan. vid. Joann. Zanger. de except. part. 3. cap. 11. Anf. 4. Id est, qui considerant cum marito.

5. Mulier solvens non juvatur Vellejan. 1. 4. in fin. 1. cod. 1. 4. 5. 1. 8. 2. ff. cod. 6. 1. Harm. 13. §. 13. 7. Vellejanum pertinet ad intercessiones mulierum. 1. 2. 6. 1. 29. ff. cod. Mulier pro alio intercedens juvatur Vellejan.

27. ff. cod. In rem sum obligeatur, non juvatur Vellejan. 1. 6. 1. 10. 13. T. eod. 1. 4. 4. 1. 1. 17. 24. fidejussor. 2. In rem sum obligeatur, non juvatur Vellejan. 1. 6. 1. 10. 13. T. eod. 1. 4. 4. 1. 1. 17. 24. fidejussor.

3. Inter eos qui nominatum obligantur, dividitur in viriles partes obligatio. 4. Quoties masculi & feminis permixtis obligantur, obligatio pro parte femininam non valit.

5. Dubium ex eo nascitur, quod in obligatione posteriori ac novante pignus datum repeatitur pro accidente obligatio mutari. Quae igitur ratio deciderit est? Hujusmodi pignus magis si caufam quam ad titulum obligations referendum est. 37 Refidiorum, ut in 1. 16. T. eod. 1. 38. Mater pro filio quoque fidejubens, Vellejanum uitum, ut hic, quemadmodum & si donat. 1. 4. in fin. ff. eod. 39. 14. eod. ob precedentem obligationem. 1. 8. 2. 2. ff. eod.

6. Si contrahitur principaliter cum muliere, negotium ad eam spectat, id eoque non iuvatur. 41 Solvens non obligeacem obligacionem mulier, iuvatur Vellejan.

7. Si contrahitur principaliter cum muliere, negotium ad eam spectat, id eoque non iuvatur. 42 Mater conductiva preda, obligatur: pro marito conductiva fidejubens, non obligatur.

8. Quod mulieri competet in rebus mariti. 1. 8. in print. ff. eod. 1. 11. ff. quibus mod. pign. 1. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi refert, mulierem que acceptum ab aliquo argenteum dederit, & custodia virum liberabit, obligari, neque ei subvenire, quoniam causatur se intercessione, vel in patris potestate fuisse. Hoc eo sententia detinatur: quod cum ob causam mulier potest alienare possit. 1. fed & 2. 21. ff. salut. matris. 12. Arref. 5. num. 4. ibi. Septima. 48 Vid. Molinæum de usur. quæst. 30. num. 203. & 1. 9. 5. ff. eod.

9. 13. Quid si res obligeavit, ut marito: ut eum carcere custodiave publica redimeret? Papon. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi refert, mulieri Vellejanum confutum. Plus est igitur vendidisse & solvile, quam se obligavit. Contrarium videt Harmen. 1. tit. 13. §. 14. ubi refert, mulierem que acceptum ab aliquo argenteum dederit, & custodia virum liberabit, obligari, neque ei subvenire, quoniam causatur se intercessione, vel in patris potestate fuisse. Hoc eo sententia detinatur: quod cum ob causam mulier potest alienare possit. 1. fed & 2. 21. ff. salut. matris. 12. Arref. 5. num. 4. ibi. Septima. 48 Vid. Molinæum de usur. quæst. 30. num. 203. & 1. 9. 5. ff. eod.

10. Mater pro filio quoque fidejubens, Vellejanum uitum, ut hic, quemadmodum & si donat. 1. 4. in fin. ff. eod. 39. 14. eod. ob precedentem obligationem. 1. 8. 2. 2. ff. eod.

11. 1. 4. 4. 1. 1. 1. 1. ff. cod. 12. Vid. Papon. d. loc. 1. 4. 4. 1. 1. 1. ff. cod. 13. Quod si res obligeavit, ut marito: ut eum carcere custodiave publica redimeret? Papon. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi refert, mulieri Vellejanum confutum. Plus est igitur vendidisse & solvile, quam se obligavit. Contrarium videt Harmen. 1. tit. 13. §. 14. ubi refert, mulierem que acceptum ab aliquo argenteum dederit, & custodia virum liberabit, obligari, neque ei subvenire, quoniam causatur se intercessione, vel in patris potestate fuisse. Hoc eo sententia detinatur: quod cum ob causam mulier potest alienare possit. 1. fed & 2. 21. ff. salut. matris. 12. Arref. 5. num. 4. ibi. Septima. 48 Vid. Molinæum de usur. quæst. 30. num. 203. & 1. 9. 5. ff. eod.

12. 13. Quid si res obligeavit, ut marito: ut eum carcere custodiave publica redimeret? Papon. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi refert, mulieri Vellejanum confutum. Plus est igitur vendidisse & solvile, quam se obligavit. Contrarium videt Harmen. 1. tit. 13. §. 14. ubi refert, mulierem que acceptum ab aliquo argenteum dederit, & custodia virum liberabit, obligari, neque ei subvenire, quoniam causatur se intercessione, vel in patris potestate fuisse. Hoc eo sententia detinatur: quod cum ob causam mulier potest alienare possit. 1. fed & 2. 21. ff. salut. matris. 12. Arref. 5. num. 4. ibi. Septima. 48 Vid. Molinæum de usur. quæst. 30. num. 203. & 1. 9. 5. ff. eod.

13. Quid si res obligeavit, ut marito: ut eum carcere custodiave publica redimeret? Papon. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi refert, mulieri Vellejanum confutum. Plus est igitur vendidisse & solvile, quam se obligavit. Contrarium videt Harmen. 1. tit. 13. §. 14. ubi refert, mulierem que acceptum ab aliquo argenteum dederit, & custodia virum liberabit, obligari, neque ei subvenire, quoniam causatur se intercessione, vel in patris potestate fuisse. Hoc eo sententia detinatur: quod cum ob causam mulier potest alienare possit. 1. fed & 2. 21. ff. salut. matris. 12. Arref. 5. num. 4. ibi. Septima. 48 Vid. Molinæum de usur. quæst. 30. num. 203. & 1. 9. 5. ff. eod.

14. Si potest res obligeatur, ut marito: ut eum carcere custodiave publica redimeret? Papon. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi refert, mulieri Vellejanum confutum. Plus est igitur vendidisse & solvile, quam se obligavit. Contrarium videt Harmen. 1. tit. 13. §. 14. ubi refert, mulierem que acceptum ab aliquo argenteum dederit, & custodia virum liberabit, obligari, neque ei subvenire, quoniam causatur se intercessione, vel in patris potestate fuisse. Hoc eo sententia detinatur: quod cum ob causam mulier potest alienare possit. 1. fed & 2. 21. ff. salut. matris. 12. Arref. 5. num. 4. ibi. Septima. 48 Vid. Molinæum de usur. quæst. 30. num. 203. & 1. 9. 5. ff. eod.

15. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi refert, mulieri Vellejanum confutum. Plus est igitur vendidisse & solvile, quam se obligavit. Contrarium videt Harmen. 1. tit. 13. §. 14. ubi refert, mulierem que acceptum ab aliquo argenteum dederit, & custodia virum liberabit, obligari, neque ei subvenire, quoniam causatur se intercessione, vel in patris potestate fuisse. Hoc eo sententia detinatur: quod cum ob causam mulier potest alienare possit. 1. fed & 2. 21. ff. salut. matris. 12. Arref. 5. num. 4. ibi. Septima. 48 Vid. Molinæum de usur. quæst. 30. num. 203. & 1. 9. 5. ff. eod.

16. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi refert, mulieri Vellejanum confutum. Plus est igitur vendidisse & solvile, quam se obligavit. Contrarium videt Harmen. 1. tit. 13. §. 14. ubi refert, mulierem que acceptum ab aliquo argenteum dederit, & custodia virum liberabit, obligari, neque ei subvenire, quoniam causatur se intercessione, vel in patris potestate fuisse. Hoc eo sententia detinatur: quod cum ob causam mulier potest alienare possit. 1. fed & 2. 21. ff. salut. matris. 12. Arref. 5. num. 4. ibi. Septima. 48 Vid. Molinæum de usur. quæst. 30. num. 203. & 1. 9. 5. ff. eod.

17. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi refert, mulieri Vellejanum confutum. Plus est igitur vendidisse & solvile, quam se obligavit. Contrarium videt Harmen. 1. tit. 13. §. 14. ubi refert, mulierem que acceptum ab aliquo argenteum dederit, & custodia virum liberabit, obligari, neque ei subvenire, quoniam causatur se intercessione, vel in patris potestate fuisse. Hoc eo sententia detinatur: quod cum ob causam mulier potest alienare possit. 1. fed & 2. 21. ff. salut. matris. 12. Arref. 5. num. 4. ibi. Septima. 48 Vid. Molinæum de usur. quæst. 30. num. 203. & 1. 9. 5. ff. eod.

18. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi refert, mulieri Vellejanum confutum. Plus est igitur vendidisse & solvile, quam se obligavit. Contrarium videt Harmen. 1. tit. 13. §. 14. ubi refert, mulierem que acceptum ab aliquo argenteum dederit, & custodia virum liberabit, obligari, neque ei subvenire, quoniam causatur se intercessione, vel in patris potestate fuisse. Hoc eo sententia detinatur: quod cum ob causam mulier potest alienare possit. 1. fed & 2. 21. ff. salut. matris. 12. Arref. 5. num. 4. ibi. Septima. 48 Vid. Molinæum de usur. quæst. 30. num. 203. & 1. 9. 5. ff. eod.

19. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi refert, mulieri Vellejanum confutum. Plus est igitur vendidisse & solvile, quam se obligavit. Contrarium videt Harmen. 1. tit. 13. §. 14. ubi refert, mulierem que acceptum ab aliquo argenteum dederit, & custodia virum liberabit, obligari, neque ei subvenire, quoniam causatur se intercessione, vel in patris potestate fuisse. Hoc eo sententia detinatur: quod cum ob causam mulier potest alienare possit. 1. fed & 2. 21. ff. salut. matris. 12. Arref. 5. num. 4. ibi. Septima. 48 Vid. Molinæum de usur. quæst. 30. num. 203. & 1. 9. 5. ff. eod.

20. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi refert, mulieri Vellejanum confutum. Plus est igitur vendidisse & solvile, quam se obligavit. Contrarium videt Harmen. 1. tit. 13. §. 14. ubi refert, mulierem que acceptum ab aliquo argenteum dederit, & custodia virum liberabit, obligari, neque ei subvenire, quoniam causatur se intercessione, vel in patris potestate fuisse. Hoc eo sententia detinatur: quod cum ob causam mulier potest alienare possit. 1. fed & 2. 21. ff. salut. matris. 12. Arref. 5. num. 4. ibi. Septima. 48 Vid. Molinæum de usur. quæst. 30. num. 203. & 1. 9. 5. ff. eod.

21. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi refert, mulieri Vellejanum confutum. Plus est igitur vendidisse & solvile, quam se obligavit. Contrarium videt Harmen. 1. tit. 13. §. 14. ubi refert, mulierem que acceptum ab aliquo argenteum dederit, & custodia virum liberabit, obligari, neque ei subvenire, quoniam causatur se intercessione, vel in patris potestate fuisse. Hoc eo sententia detinatur: quod cum ob causam mulier potest alienare possit. 1. fed & 2. 21. ff. salut. matris. 12. Arref. 5. num. 4. ibi. Septima. 48 Vid. Molinæum de usur. quæst. 30. num. 203. & 1. 9. 5. ff. eod.

22. 1. 2. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. ubi

